

Univerzitet u Sarajevu

University of Sarajevo

Studijski program:

Interdisciplinarni doktorski program iz
društvenih nauka: Globalne Studije

Centar za interdisciplinarne studije

Studijski program: Interdisciplinarni doktorski program iz društvenih nauka: Globalne Studije

IZDAVAČ:

Univerzitet u Sarajevu – Centar za interdisciplinarne studije, Zmaja od Bosne 8, Sarajevo

UREDNICI:

Centar za interdisciplinarne studije UNSA

Sarajevo, juni 2019. godine

Sadržaj

1. OPĆI DIO	5
1.1. Naziv programa	5
1.2. Tip programa	5
Akademski studijski program	5
1.3. Nivo programa	5
1.4. Cilj studijskog programa	5
1.5. Nosilac programa	5
1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program	5
1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa.....	5
1.8. Visina školarine studijskog programa	5
1.9. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija	5
1.10. Jezik na kojem se izvodi studijski program.....	5
1.11. Seleksijski postupci za upis na studijski program.....	5
1.12. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa	6
1.13. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa	6
1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja	6
1.15. Osiguranje kvaliteta	7
2. OPIS PROGRAMA	7
2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa	7
2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta.....	8
2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar	9
2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa	10
2.5. Informacije o načinu završetka studija.....	10

Univerzitet u Sarajevu
University of Sarajevo

Studijski program:

Interdisciplinarni doktorski program iz
društvenih nauka: Globalne studije

Centar za interdisciplinarne studije

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv programa

Interdisciplinarni doktorski program iz društvenih nauka: Globalne Studije

1.2. Tip programa

Akademski studijski program

1.3. Nivo programa

Doktorski studij, III ciklus studija

1.4. Cilj studijskog programa

Globalne studije je interdisciplinarno područje u nastajanju posvećeno razumijevanju globalnih kretanja kao višedimenzionalnog procesa sa ozbiljnim društvenim, kulturnim, političkim, ekološkim i ekonomskim posljedicama. Ovo područje zahtijeva interdisciplinarni, historijski pristup savremenim društvenim problemima. Također naglašava potrebu za istodobnim razumijevanjem problema u njihovom lokalnom, nacionalnom, regionalnom i globalnom (međunarodnom i transnacionalnom) kontekstu. Interdisciplinarni doktorski studij Globalne studije pruža jedinstven interdisciplinarni program za studente koji žele proučavati globalna pitanja kao što su sukobi, imigracija, ljudska prava, ekološka održivost, politička ekonomija, kultura i razvoj iz interdisciplinarne perspektive.

Temeljni cilj interdisciplinarnog dokorskog programa Globalne studije jeste proširenje znanja studenata u području interdisciplinarnog istraživanja u društvenim naukama, razvijanje samostalnih istraživačkih sposobnosti studenata i stvaranje budućih istraživača sposobnih da vode interdisciplinarne istraživačke projekte u društvenim naukama. Nadalje, cilj interdisciplinarnog dokorskog programa je poticati kritičko razmišljanje kod polaznika te i osigurati preduvjete za uspješan i odgovoran naučni rad u skladu s najvišim naučnim, metodološkim i etičkim standardima. Ovaj studij, će u najboljoj mogućoj mjeri osposobiti studente za njihovu daljnju akademsku karijeru ili karijeru u vladinom ili nevladinom sektoru.

1.5. Nosilac programa

Nosilac studija je Centar za interdisciplinarne studije Univerziteta u Sarajevu.

1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program

Doktorski program „Globalne studije“ prema fraskatiju pripada klasifikaciji 509, Ostale društvene nauke - Društvene nauke – interdisciplinarno .

1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa

U skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu doktorski program Globalne studije je organizovan u 6 semestara, odnosno tri godine.

1.8. Visina školarine studijskog programa

Visina školarine za doktorski program Globalne studije iznosi 18.000 KM, ili 6.000 KM za svaku akademsku godinu. Školarina se može plaćati u ratama svakog semestra.

1.9. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija

U skladu sa evropskim sistemom prenosa bodova ECTS, obim studijskog programa iznosi 180 ECTS, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru.

1.10. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Nastava se izvodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom i engleskom jeziku.

1.11. Selekcijski postupci za upis na studijski program

U skladu sa članom 22. Pravila studiranja za treći ciklus studija UNSA, na konkurs se mogu prijaviti kandidati koji su stekli diplomu drugog ciklusa studija, integrisanog studija, akademskog specijaliste i magistra nauka/umjetnosti prema predbolonjskom sistemu studiranja (minimalno 300 ECTS). Za interdisciplinarni doktorski program Globalne studije, zbog njegove naravi, ne postoji ograničenje naučne/umjetničke oblasti koju su kandidati prethodno završili.

Kriteriji za selekciju kandidata/kinja su sljedeći: akademski kvalitet (prosječna ocjena tokom I i II ciklusa studija), aktivno znanje engleskog jezika i komunikativnost. Izbor kandidatkinja i kandidata vrši Vijeće studija na osnovu predatih aplikacija i traženih dokumenata (univerzitetska diploma, prepis ocjena, dokument koji potvrđuje aktivno znanje engleskog jezika, preporuke i pismo motivacije). Postoji i mogućnost posebnog razgovora sa kandidatima u užem izboru. Na osnovu rezultata postignutih na drugom ciklusu studija, integriranom studiju, specijalističkom ili postdiplomskom, na bazi relevantnih

publikacija u međunarodnim časopisima sa dvostrukom recenzijom, te na bazi razgovora sa kandidatima, napraviti će se i objaviti rang lista prijavljenih i primljenih kandidata. Dodatno, vodit će se računa da se postigne uravnotežena zastupljenost kandidata s obzirom na stečene diplome iz različitih naučnih oblasti.

Također, u skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija UNSA, član 22. kandidatima koji su stekli titulu magistra nauka/umjetnosti prije uvođenja bolonjskog sistema trocikličnog studiranja ili titulu akademskog specijaliste, tj. upisuju doktorski studij sa 360 ECTS, priznaje se 60 studijskih bodova, i to kroz priznavanje dva izborna predmeta i/ili izradu dijela projekta, odnosno radne verzije doktorata. Ovi kandidati, prema istom članu, plaćaju dvije trećine ukupne cijene studija.

1.12. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa

Student nakon položenih svih ispita predviđenih Nastavnim planom i programom i odbranom doktorske disertacije, ostvarivanjem ukupnog, predviđenog broja ECTS-a, po završetku studija, stiče akademski naziv doktor interdisciplinarnih društvenih nauka.

1.13. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa

Prije elaboracije mogućnosti za zapošljavanje doktoranata ovog studija, ukratko će biti dat osvrt ciljnih skupina koje su identificirane kao primarno zainteresirane za ovaj studij:

1. Primarnu ciljnu skupinu kojoj je usmjeren Program čine studenti, a naročito studenti sa završenim II ciklusom na nekim od interdisciplinarnih studija koji su bili realizirani u CIS-u u proteklim godinama. Oni imaju potrebu za dodatnim obrazovanjem u okviru III ciklusa interdisciplinarnih programa.
2. Sekundarnu ciljnu skupinu čine zaposleni u međunarodnim vladinim i nevladinim agencijama, ambasadama, javnom i privatnom sektoru na pozicijama koje zahtijevaju visok nivo analitičnosti te širok spektar poznavanja različitih društvenih tema u ranoj i srednjoj fazi razvoja svoje karijere. Naime, identificirane organizacije imaju izraženu potrebu za dokvalifikacijom osoblja iz oblasti u kojoj obavljaju dužnost, a koje najčešće nisu oblasti za koje posjeduju odgovarajuća obrazovna zvanja. Tu su i zaposleni koji dolaze iz realnog sektora, a čine ih profesionalci na pozicijama srednjeg menadžmenta, kojima su potrebna dodatna ekspertna znanja i vještine iz oblasti kojima se bave. Dodatno, zaposleni profesionalci su zasićeni konvencionalnim obrazovnim sistemom i izazove traže u interdisciplinarnom pristupu i novim temama.

Vladavina prava, poštivanje ljudskih prava i demokratija, ekonomski rast i razvoj, održivost, uvažavanje kultura i raznolikosti su osnovni postulati na kojima se temelji svaka suvremena država. Proces pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji donosi sveobuhvatne promjene i reforme, te kao takav neophodno zahtijeva interdisciplinarni pristup, jer je samo tako moguće s jedne strane uobličiti, odnosno omogućiti preuzimanje i primjenu pravne stečevine Europske unije u BiH, na način koji uvažava različitosti, te prati savremene razvojne trendove. Taj proces nesumnjivo treba stalnu podršku istraživača kako bi se rezultati tih istraživanja inkorporirali u tranzicijske i razvojne procese. Naime, stručnjaci koji razumiju interdisciplinarni metod naučno-istraživačkog rada usmjeren na potrebne integracije i sinteze između naučnih disciplina, te zajednički nastup prema naučnim i drugim dostupnim fondovima za podršku nauci i razvoju su neophodni za kreatore javnih politika te budućnost BH integracija. U tom smislu, doktoranti koji završe ovaj studij biće nezaobilazan resurs u smislu ljudskih potencijala u oblasti politika istraživanja i analiza, interdisciplinarnog istraživačkog metoda koji je neizostavan uslov pripreme relevantnih javnih politika, te izvora novih ideja u funkciji korektivnog djelovanja. Stručnjaci koji su u mogućnosti da odgovore ovim izazovnim i širokim temama su upravo oni koje vidimo kao svršeničke Interdisciplinarnog doktorskog programa Globalne studije.

Tržište rada u vladinom i nevladinom sektoru, u međunarodnim organizacijama, te u diplomatsko-konzularnim predstavništvima će biti obogaćeno stručnjacima koji odlično poznaju aktuelna društvena pitanja, posjeduju pronicljivost i analitičnost koju daje doktorski program, te prilagodljivost različitim društvenim kontekstima. U trenutku izrade Elaborata prema zvaničnim podacima Službe za zapošljavanje, agencije Posao.ba, te na brojnim drugim web stranicama se potražuju kadrovi koji bi zadovoljavali nakon završetka ovog doktorskog programa.

1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja

Svaki predmet ima odgovornu nastavnicu/ika, a u izvođenju nastave učestvuju i gostujuće profesorice i profesori sa UNSA ili iz evropskih partnerskih univerziteta. Dio časova biće iskorišten za problemska izlaganja profesora/ice koji/a je voditelj/ica modula, kao i gostujućih inostranih i domaćih eksperata/tica. Pored toga, očekuje se aktivno učešće studenata/tica u raspravama o pojedinim aktuelnim problemima. Ispit se polaže nakon odslušanog predavanja iz svakog pojedinog modula. Voditelj/ica modula je zadužen/a za obavljanje ispita i ocjenu pristupnog rada. Pohađanje svih komponenti programa je obavezno.

Metodologija izvođenja nastave uključuje analizu naučnih članaka, diskusije, radionice, prezentacije, te je u potpunosti interaktivna. Svaka od ovih aktivnosti biće odgovarajuće vrednovana u toku semestra, a rad na prijedlogu teme doktorske disertacije koordiniran od strane mentora. U skladu sa Pravilima UNSA, doktorski rad se radi uz redovne konsultacije sa

mentorom/icom te se javno brani. Ocjenjuje je komisija imenovana od strane Vijeća studija. Mentor/ica je član/ica Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.

U implementaciji studija primjenjuju se bolonjski standardi: mobilnost (studenta/ica, predavača/ica, istraživača/ica), ECTS, partnerstvo univerziteta (učesće inostranih predavača u realizaciji predmeta, rad na razvoju nastavnog plana i programa), te evropska dimenzija visokog obrazovanja.

1.15. Osiguranje kvaliteta

Osiguranje i interna kontrola kvaliteta rada visokoškolskih institucija i provođenja studijskih programa su adresirani Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutom Univerziteta u Sarajevu, i ostalim relevantnim pravnim aktima Univerziteta, nosilaca ovog studijskog programa. Više o uslovima za osiguranje kvaliteta u Centru za interdisciplinarnu studije se nalazi u Dodatku 1.

Prema Evropskim standardima i smjernicama za unutrašnje osiguranje kvalitete na visokoobrazovnim ustanovama, na temelju kojih Univerzitet u Sarajevu utvrđuje postupke unapređenja i upravljanja kvalitetom, Centar je obavezan sastaviti plan postupka osiguranja kvalitete studijskog programa. Kvalitet i uspješnost dokorskog studija prati se na nivou cjelokupnog studija i u nadležnosti je Vijeća Centra i Vijeća dokorskog studija. Kontinuirano se vrši evaluiranje izvođenja nastave prema proceduri koja se sprovodi na sva tri ciklusa studija.

Tokom realizacije dokorskog studija planirani su sljedeći alati za osiguranje i unapređenje kvaliteta:

- evaluacija sadržaja, načina provođenja programa,
- evaluacija nastavnika od strane studenata,
- evaluacija izvedbenog plana i programa od strane participirajućih nastavnika,
- razmatranje uspješnosti i kritičnih elemenata nakon završene prve generacije studijskog programa,
- analiza uspješnosti završavanja studija.

Cilj evaluacije nastave i nastavnika od strane studenata je dobiti uvid u kvalitetu nastave i rada svakog pojedinog nastavnika te na temelju dobivenih ocjena odrediti mjere za unapređenje i poboljšanje te kvalitete. Studentska evaluacija nastave i nastavnika provodi se kao anketa najmanje jednom godišnje ili po završetku semestra u skladu sa Zakonom i Statutom Univerziteta.

Informiranje javnosti o studijskom programu koji se nudi (nastavni plan i program, ishodi učenja...) posebno kroz:

- Objavljivanje studijskog programa
- Javnost ispita i javnost odbrane: dokorskih seminarskih radova, projekta dokorske disertacije, radne verzije dokorske disertacije
- Javna odbrana dokorske disertacije

2. OPIS PROGRAMA

2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa

Osnovni cilj samog studija jeste da pripremi doktorante za samostalno vođenje naučnoistraživačkih projekata, te daljnje naučno i akademsko napredovanje u polju globalnih studija. Nadalje, očekuje se da će doktoranti nakon postizanja dokorskog stupnja moći nastaviti naučno usavršavanje u zemlji i inostranstvu kroz postdoktorske studije (stipendije u okviru programa koje finansira EU, Fulbrightove stipendije, JFP, DAD stipendije, i sl.)

Pojedinačni ishodi učenja se ogledaju u slijedećem:

Znanje: Razumijevanje teorije globalizacije kroz pitanja geopolitike, ekonomije i prava, odnosno pravde. Razumijevanje i interpretacija teorijskih koncepata u širokom području društvenih nauka.

Vještine: Prepoznavanje promjena u društvu i kritička analiza, te interpretacija savremenih međunarodnih odnosa, problema i izazova. Samostalno korištenje metodologije naučnih istraživanja, te razvijanje analitičkih sposobnosti na području procjene globalnih trendova.

Kompetencije: Stjecanje perspektive o globalnim izazovima i njihovom uticaju na život jedinke, životnu sredinu, ekonomska kretanja, pravdu, institucije, tehnologiju i sve ostale sfere savremenog svijeta. Planiranje i anticipiranje uticaja globalnih

kretanja na razini države i organizacije. Sposobnost formuliranja, provođenja i prezentiranja kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja.

2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta

U tabelama je prikazan popis predmeta sa ECTS opterećenjem i fondom sati.

Tabela 1. „Popis obaveznih i izbornih predmeta“

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca ¹
Prvi	Geopolitika i globalni poredak	60	10	Obavezan	Prof. dr. Nerzuk Ćurak
Prvi	Ekonomija i globalizacija	50	10	Obavezan	Prof. dr. Adnan Efendić
Prvi	Globalna pravda	50	10	Obavezan	Doc. dr. Midhat Izmirlija Prof. dr. Asim Mujkić
Ukupno prvi semestar		160	30		
Drugi	Istraživačke metode u društvenim naukama	50	10	obavezan	Doc. dr. Maja Arslanagić-Kalajdžić Prof. dr. Dženana Husremović
Drugi	Izborni predmet sa liste	50	10	izborni	
Drugi	Izborni predmet sa liste	50	10	izborni	
Ukupno drugi semestar		150	30		
Treći	Izrada projekta doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
Treći	Prijava projekta doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
Ukupno treći semestar		200	30		
Četvrti	Izrada doktorske disertacije		15	rad na disertaciji	
Četvrti	Obrana projekta doktorske disertacije		15		
Ukupno četvrti semestar		200	30		
Peti	Izrada radne verzije doktorske disertacije	200	30		
Šesti	Izrada i odbrana doktorske disertacije	200	30	rad na disertaciji	
UKUPNO			180		

Tabela 2. „Lista izbornih predmeta“

Semestar	Nastavni modul	Sati	ECTS	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Drugi	Društveni algoritam: tehnologija, mediji, politika		10	izborni	Prof. dr. Mario Hibert
Drugi	Globalna sigurnost		10	izborni	Prof. dr. Edina Bećirević
Drugi	Ekonomski kriminalitet, korupcija i kriminalna politika		10	izborni	Prof. dr. Hajrija Sijerčić Ćolić
Drugi	Odabrane teme iz istraživačkih metoda		10	izborni	Prof. dr. Selma Kadić-Maglajlić
Drugi	Religija u globalnom društvu		10	izborni	Prof. dr. Dino Abazović

¹ Lista svih nastavnika na predmetima sa njihovom biografijama i bibliografijom je dostupna na www.cis.unsa.ba

Drugi	Rod i globalizacija		10	izborni	Prof. dr. Jasna Bakšić Muftić
Drugi	Životna sredina u konceptu održivog razvoja		10	izborni	Prof. dr. Eldin Mehić Prof. dr. Rifat Škrijelj

Tabela 3. „Lista radionica“

Semestar	Nastavni modul	Sati	Status modula	Odgovorni nastavnik/ca
Treći	Globalne kulture	10	radionica	Prof. dr. Ksenija Kondali, UNSA
Peti	Diverzitet, inkluzija i savremeno društvo	10	radionica	dr. Nirvana Pištoljević, EDUS
Peti	Izgradnja trajnog i održivog mira	10	radionica	mr. Edita Čolo Zahirović, Catholic Relief Services
Treći	Kritičko promišljanje o globalnom zdravlju i razvoju	10	radionica	Prof. dr. Peter Locke, Northwestern University
Peti	Pregovaranje	10	radionica	Prof. dr. Melika Husić-Mehmedović, UNSA

2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

U skladu sa Pravilima studiranja za treći ciklus studija na Univerzitetu u Sarajevu, struktura doktorskog programa Globalne studije je napravljena kako slijedi:

- Prvi semestar – Tri obavezna predmeta, ukupno 30 ECTS i 160 sati kontakt nastave
- Drugi semestar – Jedan obavezni metodološki predmet, i dva izborna predmeta sa ponuđene liste, ukupno 30 ECTS i 150 sati kontakt nastave
- Treći semestar – Izrada i prijava projekta doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Četvrti semestar – Izrada i odbrana projekta doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Peti semestar – Izrada radne verzije doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS
- Šesti semestar – Izrada i odbrana finalne verzije doktorske disertacije, ukupno 200 sati i 30 ECTS.

Polaznici interdisciplinarnog doktorskog programa slušaju i polažu ukupno četiri obavezna predmeta, koji su utemeljeni u tri osnovne oblasti društvenih nauka, a vodeći računa o tome da je i svaki predmet interdisciplinarnan u svojoj naravi. Ovo su ključna pitanja koja se izučavaju u globalnom kontekstu, sa aktuelnim problemima koje moderno okruženje sa sobom nosi. Polaznici kreću od tri osnovna predmeta: prvi je utemeljen na geopolitici i globalnom poretku, drugi na ekonomiji i globalizaciji, te treći na pitanjima prava i pravde. Obavezni predmet je i Istraživačke metode u društvenim naukama, koji će biti neophodan kandidatima da u smislu različitih kvantitativnih i kvalitativnih istraživačkih metoda razumiju naučna istraživanja i metodologiju NIR-a.

Pored obaveznih, polaznici biraju i dva izborna predmeta sa ponuđene liste, koji studentima nude užu specijalizaciju, zavisno od individualnih interesa. Zbog specifičnosti interdisciplinarnog studija, i kandidati dolaze sa različitim predznanjima i interesovanjima, neophodno im je ponuditi detaljniju i širu mogućnost za dalje usmjeravanje. Lista izbornih predmeta je kreirana na način da omogući polaznicima da samostalno, s razumijevanjem i kritički prate relevantnu naučnu literaturu, te da ovladavaju vještinama prepoznavanja i proučavanja naučnih problema. Na listi izbornih predmeta se nalazi širok dijapazon predmeta od pitanja sigurnosti, preko aktuelnosti roda i rodnih politika, kulture, religije, tehnologije, održivog razvoja i slično, a sve u kontekstu globalizacije. Konačno, oni polaznici koji će nastaviti karijeru u naučno-istraživačkoj djelatnosti, imaju priliku slušati odabrane teme iz istraživačkih metoda koje će im omogućiti da budu vrhunski istraživači i da obogate UNSA dobrim publikacijama iz svoje uže oblasti.

Konačno, program je obogaćen dodatnim pitanjima i problemima globalnog društva koji su predstavljeni kroz kratke radionice u ljetnom i zimskom periodu, fakultativne za studente doktorskog studija, ali će svakako obogatiti njihovo znanje i otvoriti mogućnost za nove ideje za istraživanje u doktorskoj disertaciji. Ove interdisciplinarnе radionice se bave različitim aktuelnim pitanjima od javnog zdravlja, preko kulturnog nasljeđa, do problema mira u svijetu, inkluzije djeteta u savremena zbivanja ili pregovaračkih vještina. Ove radionice će biti otvorene za javnost, tj. u vidu kratkih seminara će se ponuditi doktorantima sa drugih organizacionih jedinica ili univerziteta u regionu, ili naprednim master studentima. Šira javnost će nakon odslušane radionice dobiti Certifikat sa 2 ECTS kredita. To će obogatiti ponudu kratkih kurseva na UNSA, te u

konačnici dovesti do vidljivosti i prepoznatljivosti ovog doktorskog programa u društvu. Kao i predmeti, neke radionice će biti na engleskom jeziku, te će ih izvoditi gostujući predavači. Obzirom da radionice nemaju status predmeta i nisu obavezne, moguće je i obogatiti njihovu ponudu sa svakom novom generacijom.

2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Predložena struktura i organizacija interdisciplinarnog doktorskog programa iz Globalnih studija se temelji na ECTS sistemu bodovanja te kao takav omogućava mobilnosti studenata u domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja. Naime, mobilnost studenata je inkorporirana u sam program na slijedeći način:

- a) Doktorantima je omogućeno upisivanje izbornih predmeta (II semestar) sa bilo kojeg drugog doktorskog programa koji se izvodi na UNSA pod uvjetom da pohađanje takvog predmeta doprinosi izradi projekta doktorske disertacije (potrebno odobrenje voditelja doktorskog programa),
- b) Doktorantima je omogućeno upisivanje izbornih predmeta (II semestar) sa bilo kojeg akreditovanog doktorskog programa koji se izvodi na međunarodno priznatim univerzitetima u svijetu pod uvjetom da pohađanje takvog predmeta doprinosi izradi projekta doktorske disertacije (potrebno odobrenje voditelja doktorskog programa),
- c) Interdisciplinarni doktorski studij iz Globalnih studija predstavlja sadržajno raznoliku ponudu predmeta koje ovaj program nudi studentima drugih doktorskih programa koji se izvode na drugim organizacionim jedinicama UNSA.

Predložena struktura i organizacija interdisciplinarnog doktorskog programa Globalne studije podstiče mobilnosti nastavnika u domaćem i međunarodnom prostoru visokog obrazovanja na način da omogućuje uključivanje nastavnika sa svih organizacionih jedinica UNSA u nastavni proces kao i nastavnika iz inostranstva iz sadržaja obuhvaćenih ovim programom. Dodatno, predložena struktura i organizacija doktorskog programa omogućuje suradnju s drugim srodnim doktorskim studijima. To se prvenstveno odnosi na kreiranje zajedničkih predmeta i suradnju u naučno-istraživačkim projektima na koje se ovaj doktorski program oslanja. Ovdje je bitno naglasiti da Centar za interdisciplinarnu studiju ima visoko razvijenu suradnju sa mrežom različitih partnera, tako da i na ovom programu će biti nastavnici iz regiona (Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Zagrebu, Univerzitet u Novom Sadu i drugi), kao i nastavnici sa svjetskih univerziteta npr. Northwestern University. Imajući u vidu navedeno, kao i vodeći se strukturom i organizacijom ovog doktorskog programa postoje stvarne mogućnosti da ovakav studij postane okosnica jačeg povezivanja UNSA sa svijetom.

Ne treba zaboraviti da kroz obrazovanje doktoranata koji će steći naučni stepen doktora interdisciplinarnih nauka iz područja Globalne studije ostvaruju se potrebni preduvjeti za daljnji razvoj interdisciplinarnosti u okviru nastavnih i naučnih institucija u BiH, kao i drugih javnih i privatnih ustanova, odnosno organizacija izvan visokoškolskog sistema kojima je neophodan interdisciplinarni pogled na određene probleme. Upravo zato, moguće je očekivati da različite međunarodne organizacije, kao i nevladin sektor koji djeluje u BiH će omogućiti brojne prilike za zapošljavanje svršenim doktorantima Globalnih studija. Istovremeno, otvorene su i mogućnosti zapošljavanja u brojnim javnim institucijama u BiH kao i izvan BiH, a koje se bave integracijskim procesima i procesima proširenja EU.

2.5. Informacije o načinu završetka studija

U skladu sa Pravilima UNSA, doktorski rad se radi uz redovne konsultacije sa mentorom/icom te se javno brani. Ocjenjuje je komisija imenovana od strane Vijeća studija. Mentor/ica je član/ica Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije.